

โรคนี้วไคเป็นปัญหาสาธารณสุขที่พบมากทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย กลไกการเกิดนี้วขึ้นอยู่กัองค์ประกอบของปีสสาวะเป็นสำคัญ มีรายงานว่าผู้ป่วยโรคนี้วไคมีการขับออกของไขมันในปีสสาวะมากกว่าคนปกติ และยังพบไขมันในก้อนนี้ว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาชนิดและปริมาณของไขมันที่พบในปีสสาวะผู้ป่วยโรคนี้วไคและบทบาทของไขมันในการส่งเสริมการก่อผลึกในปีสสาวะ จำนวนผู้ป่วยโรคนี้วไคที่ทำการศึกษาทั้งหมด 34 ราย เก็บตัวอย่างปีสสาวะ 24 ชั่วโมงและก้อนนี้ว กลุ่มควบคุม 32 ราย เก็บปีสสาวะ 24 ชั่วโมง วัดปริมาตร ความเป็นกรด-ด่าง ตรวจประเมินความผิดปกติทางเมแทบอลิก ภาวะการบาดเจ็บของเซลล์นี้วไค และภาวะเครียดจากออกซิเดชัน วิเคราะห์ชนิดของก้อนนี้วโดยวิธี Fourier transform infrared spectroscopy สกัดไขมันในปีสสาวะและก้อนนี้วเพื่อหาปริมาณของไขมัน ทำการแยกชนิดของไขมันที่สกัดได้โดยวิธี multi-one-dimension -thin layer chromatography และศึกษาบทบาทในการก่อนี้วในหลอดทดลองของไขมันชนิดต่าง ๆ ที่พบในปีสสาวะ จากการศึกษาพบว่า ปริมาตรปีสสาวะน้อย ภาวะซีเทรตในปีสสาวะต่ำและภาวะโพแทสเซียมในปีสสาวะต่ำเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในการเกิดนี้ว กลุ่มผู้ป่วยโรคนี้วไคเกิดภาวะการบาดเจ็บของเซลล์นี้วไคและภาวะเครียดจากออกซิเดชันมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ กลุ่มผู้ป่วยโรคนี้วไคมีแนวโน้มของการขับออกของไขมันในปีสสาวะสูงกว่ากลุ่มควบคุมแต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และปริมาณของไขมันในก้อนนี้วทั้ง 3 ชนิดนั้นมีค่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ไขมันที่ขับออกมาในปีสสาวะของกลุ่มผู้ป่วยโรคนี้วไคนั้นมีความสัมพันธ์กับ ภาวะการบาดเจ็บของเซลล์นี้วไคภาวะเครียดจากออกซิเดชันอย่างมีนัยสำคัญ ชนิดของไขมันที่พบในปีสสาวะของกลุ่มผู้ป่วยโรคนี้วไคและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน แต่ชนิดของไขมันที่พบในก้อนนี้วนั้นมีความแตกต่างจากในปีสสาวะ จากการศึกษาบทบาทของไขมันในการเกิดนี้ว พบว่าไขมันที่ขับออกมาในปีสสาวะ นั้นสามารถเป็นได้ทั้ง nucleator และ aggregator ในการกระบวนการเกิดก้อนนี้ว การศึกษานี้ทำให้เข้าใจกลไกการเกิดนี้วได้มากขึ้น โดยภาวะเครียดจากออกซิเดชันและการทำลายเซลล์นี้วไคจะส่งผลให้มีการขับออกของไขมันในปีสสาวะมากขึ้น ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดก้อนนี้วได้ง่ายขึ้น

4774756830 : MAJOR MEDICAL SCIENCE

KEY WORD: NEPHROLITHIASIS / LIPIDS / STONE MATRIX / CALCIUM OXALATE /
STONE FORMATION / URINARY STONE RISK FACTORS

PHANTIP YOUNGJERMCHAN: LIPIDS IN URINE AND STONE MATRIX OF RENAL
STONE PATIENTS: ROLE IN THE STONE FORMATION. THESIS ADVISOR: DR.
CHANCHAI BOONLA, THESIS COADVISOR: PROFESSOR PIYARATANA
TOSUKHOWONG, DR.SOMKIAT PUMPAISANCHAI, 101 pp. ISBN 974-14-2904-5.

Nephrolithiasis or renal stone has been found worldwide; it is also endemic in the northeastern Thailand. Mechanism of stone formation depends upon urinary constituents. In a previous study report that patients with kidney stone excreted urinary lipids higher than in normal individuals and lipid constituents were found in stone matrix. The aim of present research was to investigate the profile of urinary lipids in renal stone patients (RSP) and to elucidate role of lipids in stone formation. A total of 34 kidney stone patients were recruited and collected for 24-hour urine and stone specimens. Thirty-two healthy subjects were participated as control and collected for 24-hour urine. Urine volume, pH, metabolic abnormalities, renal tubular damage and oxidative stress were determined in urine specimens. Mineral composition of stone was analyzed using Fourier transform infrared spectroscopy. Total lipids were extracted from stone and urine samples by chloroform-methanol method and lipid classes were separated using multi-one-dimension –thin layer chromatography. *In vitro* crystallization and aggregation assays were employed to evaluate the lithogenic role of lipids. The results showed that low urine volume, hypocitraturia and hypokaliuria were major risk factors of RSP. Tubular damage and oxidative stress were significantly increased in RSP than normal subjects. A trend of increased urinary lipids excretion in RSP was observed although was not statistically significant. Amount of total lipids of each stone type was not significantly different. Excretion of urinary total lipids in RSP was correlated to oxidative stress and renal tubular damage. Urinary lipid profiles in RSP and normal subjects were relatively similar but they greatly differed from stone matrix lipids. Stone formation assay demonstrated that lipids could function as both nucleator and aggregator. This study provided data for better understanding the mechanisms of lithogenesis. Oxidative stress and renal tubular damage caused elevated urinary lipids excretion hence enhancing stone formation potential.